

Tytuł: Realizacja szczepień zalecanych u dzieci na Górnym Śląsku / Recommended vaccinations coverage among children in Upper Silesia

Słowa kluczowe: SZCZEPIENIA ZALECANE DZIECKO POSTAWY RODZICÓW

Keywords: RECOMMENDED VACCINATION ATTITUDES OF PARENTS CHILD

Autorzy:

Katarzyna Gawlik - Wydział Nauk o Zdrowiu, Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko-Biała

Halina Woź - Akademia Techniczno-Humanistyczna, Wydział Nauk o Zdrowiu, Bielsko-Biała

Streszczenie:

Wstęp: Dziecko od najmłodszych lat jest narażone na wiele chorób zakaźnych. Najlepszą ochroną przed nimi są szczepienia. Program szczepień ochronnych (PSO) obejmuje szczepienia obowiązkowe i zalecane. Realizacja szczepień zalecanych zależy od decyzji rodzica, opartej na wiedzy i świadomości o korzyściach wynikających ze szczepień. Edukacja zdrowotna rodziców jest najlepszym sposobem na poprawę realizacji szczepień zalecanych.

Cel: Analiza czynników mających wpływ na brak realizacji szczepień zalecanych u dzieci na Górnym Śląsku, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciwko grypie.

Materiał i metody: Badaniem została objęta 600-osobowa grupa rodziców dzieci w wieku od 0 do 6. roku życia. Badania przeprowadzono w losowo wybranych przedszkolach na terenie Bielska-Białej, w oddziale pediatrycznym Szpitala Pediatrycznego w Bielsku-Białej oraz w Klinice Pediatrii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Jako metodę badawczą zastosowano sondę diagnostyczną z użyciem opracowanego dla celów badania kwestionariusza.

Wyniki: Rodzice byli informowani przez lekarza o szczepieniach zalecanych. Brak ich realizacji wiązał się z wysokimi kosztami. Rodzice, którzy nie zdecydowali się na zaszczepienie dziecka szczepionką płatną, nie podejmą również takiej decyzji w przyszłości. Przyczyną nieszczepienia dzieci przeciwko grypie był brak wiary rodziców w skuteczność szczepionki oraz niezalecenie szczepionki przez lekarza. Sytuacja materialna rodziny, wiek i wykształcenie rodziców miały decydujący wpływ na sposób realizacji szczepień zalecanych.

Wnioski: Istotnym czynnikiem wpływającym na brak realizacji szczepień zalecanych u dzieci był wysoki koszt szczepionek. Główną przyczyną odmowy szczepienia dzieci przeciwko grypie był brak wiary rodziców w skuteczność szczepienia. Wprowadzenie bezpłatnych szczepień zalecanych zwiększyłoby poziom wyszczepialności dzieci. Należy zintensyfikować działania na rzecz zwiększenia rekomendowania szczepień przez pracowników ochrony zdrowia i media, szczególnie przeciwko grypie, poprzez dostarczenie wiedzy rodzicom na temat tej choroby i jej powikłań.

Abstract:

Background: A child from an early age is exposed to many infectious diseases. The best protection against them are vaccinations. The vaccination schedule including mandatory and recommended vaccinations. The implementation of recommended vaccinations depends on the knowledge and awareness of parents, who make the decision about vaccination. Health education of parents is the best way to improve the implementation of the recommended vaccinations.

Purpose of the paper: The purpose of the paper is to analyze the factors causing the low recommended vaccinations coverage levels among children in Upper Silesia, with particular focus on vaccinations against influenza.

Material and methods: A group of 600 parents having children aged 0-6 years was included in the study. The study was conducted in randomly selected kindergartens in Bielsko-Bia?a, in the Pediatric Ward in Bielsko-Bia?a and in the Pediatric Clinic of Medical University of Silesia in Katowice. The method of research applied in the study was a diagnostic questionnaire designed by the researchers.

Results: The parents were informed by the doctor about the recommended vaccinations. The parents associated the lack of use of these vaccines with high costs. The parents who decided against vaccinating their child by the paid vaccine will not take such a decision in the future. The leading causes of the decision not to vaccinate against influenza was the parents' lack of faith in the effectiveness of vaccines or the fact that the vaccine is not recommended by a doctor. The financial situation of the family, the age and education of the parents had a decisive influence on the way of the implementation of recommended vaccination

Conclusions: An important factor influencing the recommended vaccinations coverage in children was the high cost of the vaccines. The main reason for refusing to vaccinate children against influenza was the lack of the parents' faith in the effectiveness of vaccination. The introduction of free recommended vaccinations would increase the level of vaccination. Recommended vaccination should be more intensely promoted by health professionals and media, especially those against influenza, through providing knowledge about the flu and its complications.